

Onderwerp Wifi-tellingen n.a.v. vragen SP		
Nummer	2020/448517	Datum college: 4 mei 2020
Portefeuillehouder	Wienen, J.	
Programma/beleidsveld	4.2 Economie, toerisme en cultuur	
Afdeling	ECDW	
Auteur	G.C. Kuipers	
Telefoonnummer	023-5114302	
Email	gkuipers@haarlem.nl	
Bestemd voor:	Het college stuurt deze raadsinformatiebrief ter kennisname naar de commissie Bestuur	
Bijlagen	-	
<p>Tijdens de raadscommissie Bestuur op 16 januari jl. heeft de SP-fractie aan de burgemeester de volgende vragen gesteld naar aanleiding van het voornemen van de BIZ Binnenstad Haarlem om passantentellingen te laten uitvoeren door City Traffic:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wat is het standpunt van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) over de verantwoordelijkheid die het gemeentebestuur heeft m.b.t. het volgen van burgers via hun Wifisignaal?2. Wordt hier niet de bescherming van de persoonlijke levenssfeer door aangetast?3. Wat is het standpunt van de burgemeester zelf over deze kwestie? <p>We hebben toegezegd om deze vragen schriftelijk te beantwoorden. De aanvullende vragen van CDA en SP van 2 maart worden separaat beantwoord, omdat deze vragen een meer algemeen karakter hebben hoe de gemeente omgaat met dataverzameling in de openbare ruimte. Hierover wordt een discussienota opgesteld welke in de commissie Bestuur van juni wordt geagendeerd.</p> <p>Wat is het standpunt van de Autoriteit Persoonsgegevens over de verantwoordelijkheid die het gemeentebestuur heeft m.b.t. het volgen van burgers via hun Wifisignaal?</p> <p>De AP maakt een onderscheid tussen bedrijven enerzijds en overheden anderzijds. Elk van deze twee zal als verantwoordelijke een wettelijke grondslag moeten hebben. Voor overheden zal dat een andere zijn dan voor ondernemers. Voor gemeenten kan de wettelijke grondslag het bewaken van de openbare orde of het handhaven van de veiligheid in de stad zijn.</p> <p>Ook bedrijven zoals de BIZ Binnenstad moeten het digitaal volgen van mensen in de (semi-)openbare ruimte op een van de wettelijke grondslagen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) baseren. Naast toestemming kunnen dat bijvoorbeeld zijn gerechtvaardigd belang, bijvoorbeeld om hun bedrijfsvoering of diensten te kunnen verlenen, of het uitvoeren van een overeenkomst. Bedrijven moeten dan wel aan strikte voorwaarden voldoen. Bedrijven die dergelijke middelen inzetten, moeten mensen</p>		

bijvoorbeeld helder informeren over welke gegevens worden verzameld en waarvoor dat gebeurt. Dit moeten zij doen op het moment dat de gegevens worden vastgelegd.

Daarnaast mogen de persoonsgegevens maar voor een beperkte periode worden bewaard. Dat mag alleen zolang het noodzakelijk is voor het doel van de metingen. Voor meetgegevens binnen winkels is dit maximaal 24 uur. Na die periode moeten de gegevens direct worden vernietigd of onomkeerbaar worden geanonimiseerd. Voor het gebruik op de openbare weg zijn meer waarborgen nodig dan wanneer dit binnen bijvoorbeeld een winkel gebeurt. In de openbare ruimte moeten mensen zich onbespied kunnen bewegen. De gegevens moeten dan bijvoorbeeld onmiddellijk en onomkeerbaar worden geanonimiseerd. Volgens de AVG is er pas sprake van anonieme gegevens als persoonsgegevens zodanig anoniem zijn gemaakt dat de betrokkene niet (meer) direct of indirect identificeerbaar is. Het loskoppelen van (in)direct identificerende persoonsgegevens en de overige gegevens moet onomkeerbaar zijn. Men mag deze gegevens ook in een later stadium niet alsnog aan elkaar kunnen koppelen. Bijvoorbeeld door andere (bijkomende of nieuwe) gegevens of technieken te gebruiken, waardoor men personen toch nog zou kunnen identificeren. De richtlijnen van de AP zijn terug te vinden op de website van de AP.

Ten aanzien van het initiatief om tellingen in de binnenstad uit te voeren, is de BIZ Binnenstad de opdrachtgever. Niet de gemeente.

De BIZ Binnenstad moet daarom een wettelijke grondslag hebben. Zij bepaalt het doel en de middelen van de gegevensverwerking en is daarmee de verwerkingsverantwoordelijke voor de persoonsgegevens in de zin van de AVG. De rol van de gemeente is slechts gelegen in het leveren van een financiële bijdrage aan de BIZ Binnenstad en de gemeente krijgt in ruil hiervoor statistische gegevens op geaggregeerd niveau. Daarmee is natuurlijk niet gezegd dat de gemeente zich niets gelegen laat liggen aan de privacy van bewoners en bezoekers. Wij betalen alleen mee aan activiteiten waar we achter staan en dus niet aan activiteiten die de privacy schenden.

Inmiddels is ons gebleken dat de AP een onderzoek is gestart naar wifitracking volgens dezelfde methode in Enschede. Een verschil met de casus in Haarlem is dat de gemeente Enschede opdrachtgever is. Dit is echter wel voor ons reden om de toegezegde financiële bijdrage aan de BIZ Binnenstad op te schorten totdat de conclusies van het onderzoek bekend zijn.

Mocht uit het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens blijken dat de regelgeving omtrent passantentellingen aangescherpt moet worden, gaan we met de BIZ Binnenstad in overleg om de gevolgen hiervan te bekijken.

Wordt hier niet de bescherming van de persoonlijke levenssfeer door aangetast?

Onze eigen eerste beoordeling is dat de persoonlijke levenssfeer voldoende gewaarborgd wordt, doordat er sprake is van een direct anonimiseren, waardoor de codes waarmee wordt gewerkt niet meer terug te leiden zijn naar de individuele MAC-adressen. Maar zoals hierboven gesteld, willen we de resultaten van het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens afwachten.

Het anonimiseren van de MAC-adressen werkt op dit moment in grote lijnen als volgt:

1. Als iemand een mobiel bij zich heeft die aanstaat en daarop staat ook de wifi aan, zendt het apparaat een zogeheten MAC-adres uit (gekoppeld aan het apparaat).
2. De sensor vangt dit op. Op de sensor zelf wordt het MAC-adres versleuteld tot een code, het MAC-adres zelf wordt direct weggegooid.
3. De code wordt naar de server verstuurd. Op de server wordt de code vervolgens gehalveerd, zodat het restant helemaal niet meer terug te leiden is naar de mobiel maar alleen naar een groep gebruikers van ongeveer 4900 personen.
4. Uit deze gegevens worden bezoekersaantallen afgeleid.

Wat is het standpunt van de burgemeester zelf over deze kwestie?

De burgemeester is van mening dat de privacy feitelijk niet in het geding komt maar stelt zijn mening hierover uiteraard niet boven die van de AP. Daarom heeft het college besloten de bijdrage vooralsnog niet over te maken. Overigens hebben we wel begrip voor de vragen en onrust die hierover zijn ontstaan bij wijkraden en gemeenteraad. In lijn met de "Principes voor de digitale samenleving"¹ die zijn vastgesteld in de ledenvergadering van de VNG op 29 november jl. zijn wij van mening dat iedereen zich in principe onbespied door de openbare ruimte moet kunnen bewegen.

Het college voert graag de discussie verder met u over de vraag of gemeentelijk beleid met betrekking tot sensoren en camera's nuttig, nodig en handhaafbaar is. Ook denken wij na over de mogelijkheid van een register van sensoren. Dat gesprek kunnen wij voeren aan de hand van de hiervoor genoemde discussienota.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

¹ <https://vng.nl/sites/default/files/2019-11/09a-bijlage-principes-voor-de-digitale-samenleving.pdf>

